

Przykładowe opisy poszukiwań genealogicznych

(opr. Robert Hellfeier)

Ścigów.....	1
Raławiczki.....	1
Smolarnia – Apostel.....	2
Apostel, a może Apostoś?	2
Członkowie rodziny Apostel i miejscowi smolarze w najstarszych dokumentach	2

Ścigów

Okazuje się, że rodzina XXX mieszka w Ścigowie od stosunkowo niedawna, tj. od nieco ponad 110 lat. 26.09.1905 r. niejaki 24-letni Johann XXX ze Strzeleczek ożenił się z 23-letnią Marcillą XXX ze Ścigowa.

- **Johann** był piekarzem i w dniu ślubu miał 24 lata, rodzice: szewc Johann i Marie Spallek.
- **Marcilla** w dniu ślubu miała 23 lata, rodzice: zagrodnik Franz i Susanna Burczyk.

Raławiczki

Na dzień dzisiejszy nie mam jakichkolwiek informacji, aby w Smolarni kiedykolwiek mieszkały rodziny o nazwisku XXX. Inaczej wygląda sytuacja z Serwitutem, tutaj w zabudowaniach pod numerem 9 mieszkała dawniej taka rodzina.

August XXX (*ok. 1858) – pochodził z Dziejic. 5.02.1902 r. wziął ślub z Albiną XXX z Serwitutu (*19.12.1867), której rodzicami byli Georg i Helene Popiołek. Dzieci Augusta i Albiny:

1. Martha (*1902)
2. Eduard (*1903)

Żona Augusta musiała umrzeć niedługo po ślubie, bo już 16.04.1907 r. August, jako wdowiec żenił się drugi raz. Jego żoną została Marianna XXX ze Smolarni.

August poległ na I wojnie światowej i tak pisałem o nim w książce o Smolarni: ur. w roku około 1858, w lutym 1902 r. – mając 44 lata i mieszkając w Dziejicach¹ – wziął ślub z Albiną Piecha z Serwitutu i tam zamieszkał. Według informacji umieszczonej na miejscowym pomniku ofiar wojen światowych August poległ 29.07.1916 r.², natomiast według informacji posiadanych przez Ludowy Niemiecki Związek Opieki nad Grobami Wojennymi August zmarł 28.07.1916 r. i spoczywa na cmentarzu wojskowym w miejscowości Vladslo w północno-zachodniej Belgii (blok 3, grób nr 655)³.

¹ Rodzicami Augusta byli: Josef XXX i Johanna Stosiek. Mimo, iż w dniu ślubu August mieszkał w Dziejicach – co sugeruje, że mógł się urodzić w tej miejscowości – w dokumentach kościelnych w latach 1854-1862 nie odnaleziono zapisu, który by to potwierdził.

² Data spisana z pomnika ofiar wojen światowych

³ Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V.

Smolarnia – Apostel

Apostel, a może Apostoł?

Współczesne nazwisko Apostel w najstarszych dokumentach pisane było również w wielu innych formach, takich jak: Apostol, Apostoł, Aposztol, Aposztoł czy też Apostoll. Dopiero w I i II dekadzie XIX w. pisownia ta została unormowana w znaną do dziś formę Apostel. W tekście niniejszego opracowania, w celu uproszczenia, stosowana będzie znana współcześnie forma pisowni – Apostel. Jedynie w przypadku podawania dokładniejszych informacji o członkach tej rodziny, stosowana będzie pisownia taka, jak przedstawiają to dokumenty.

Członkowie rodziny Apostel i miejscowi smolarze w najstarszych dokumentach

Najstarsze odnalezione jak do tej pory informacje o mieszkańcach o nazwisku Apostel z badanego obszaru pochodzą z 1702 r., kiedy to w dokumentach inwentarzowych majoratu prószkowsko-chrzelickiego⁴, w którego skład wchodziła również dzisiejsza Smolarnia, w opisie Ścigowa⁵ odnajdujemy dwóch mieszkańców o takim nazwisku. Byli to zagrodnicy George Apostel i Valtin Apostel, gdzie każdy z nich posiadał $1\frac{1}{4}$ łana ziemi (w zależności od rodzaju łana jest to około 8-12 ha). W tym samym inwentarzu, w opisie dotyczącym Dziedzic, tj. miejscowości, przy której powstała smolarnia, znajdują się pierwsze informacje o miejscowych smolarzach, którymi byli: Benedict Pechmann i Christoph Pechmann – każdy z nich posiadał 1 łan ziemi. W przypadku tych dwóch osób, zapisane przy imionach słowo *Pechmann* nie odnosi się raczej do ich nazwiska, lecz do funkcji jaką sprawowali – tzn. byli smolarzami.

Po nieco ponad 20 latach, w 1723 r. we wzmiankowanym już wcześniej Ścigowie nadal mieszkali członkowie rodziny Apostel. Według Katastru Karolińskiego byli to: George Apostoll (było dwóch mieszkańców o takim imieniu i nazwisku, jeden z nich był kmieciem, a drugi zagrodnikiem) oraz Fridrich Apostol (zagrodnik)⁶.

⁴ Moravský zemský archiv v Brně, *Inventář panství Pruskov a Chřelice*, sygn. 789/a.

⁵ Miejscowość oddalona od Smolarni o około 5,5 km, która przynależy do tej samej parafii.

⁶ Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Kataster Karoliński 1722-1726, *Der Fürstenthumer Oppeln u. Rattibor Revisorische Relationes Bekännnisse u. Befunds Tabellen tomus XXIX. Darinnen befinden sich aus dem Oberglogauischen Kresie die 1–33 Stück Unterthanen 1723–1723*, sygn. 143.